Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	24.0020838
Zaaknummer	Z24003455
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	30 januari 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	13 februari 2025
Van afdeling	Ruimte & Ondernemen
Onderwerp	Raadsvoorstel Kadernota OD NHN 2026
Portefeuillehouder	wethouder H.P.J.M. ter Veen

Samenvatting

De gemeenteraad wordt verzocht een negatieve zienswijze af te geven voor de Kadernota 2026 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). De raming van de structurele bijdrage vanaf 2026 voor de gemeente Opmeer bedraagt € 371.000 en is gelijk aan de bijdrage van het jaar 2025. In de huidige begroting staat voor 2026 een bedrag van € 320.900 gereserveerd. Een verschil van € 50.100. Dit verschil komt doordat abusievelijk incidenteel budget is geraamd voor de jaren 2024 en 2025 in plaats van structureel budget. Dat zal met de Kadernota 2026 van de gemeente worden hersteld.

Inleiding

Voor 15 december 2024 heeft de OD NHN haar Kadernota 2026 aangeboden. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld een oordeel (zienswijze) te geven. De uitkomsten worden verwerkt in de Begroting 2026.

Raadsvoorstel

Voorgesteld besluit

1. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord opdracht te geven om alsnog uiterlijk via de begroting 2026 een meerjarige bezuiniging/ombuiging in te rekenen van 3 en 5% en de gevolgen daarvan te beschrijven in de begroting 2026.
2. Een negatieve zienswijze af te geven op de p.m.-post IBP-VTH en verzoekt het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord de benodigde middelen in eerste instantie binnen de eigen begroting te zoeken dan wel besparingsmogelijkheden uit het efficiencyonderzoek hiervoor te gebruiken, bij het Rijk erop aan te dringen om structureel een hogere bijdrage te leveren en de raad bij de begroting 2026 hierover te informeren;
3. Een negatieve zienswijze af te geven op de posten Bedrijfsvoering en de Gemeentelijke basis- en plustaken en verzoekt de begrote kosten beter af te wegen (0-lijn) en te onderbouwen en de raad bij de begroting 2026 hierover te informeren.

Argumenten

1.1 Dit sluit aan bij het huidige beleid

De basis voor de werkzaamheden van de Omgevingsdienst is de U&H-strategie 2024 t/m 2027. Dit is de meerjarenstrategie die als onderlegger geldt van de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's.

Fig.1: strategische kaders U&H-strategie 2024 t/m 2027

Het eerste focuspunt van deze strategie is de bijdrage aan een leefomgeving die het mogelijk maakt voor bedrijven en inwoners om veilig te wonen, werken en recreëren.
Het tweede focuspunt zijn de ruimtelijke ontwikkelingen waarin de ODNHN een rol inneemt.
Voorbeelden zijn: Omgevingswet; Transities energie, circulaire economie; Reductie CO2-uitstoot;
Achteruitgang kwaliteit leefomgeving: PFAS, Zeer zorgwekkende stoffen, slechte waterkwaliteit
In de huidige strategie levert de ODNHN een bijdrage aan de energietransitie op: Gebiedsgerichte aanpak warmtetransitie, Gebiedsgerichte aanpak woningen, Gebieds- & sectorgerichte aanpak bedrijven, Aanpak utiliteitsgebouwen, Bronnen & infrastructuur

1.2 Scenario's voor bezuinigingen

Het dagelijks bestuur heeft geen scenario's voor bezuinigingen uitgewerkt in de kadernota. In de begeleidende brief is de toedracht hiervan beschreven en wordt verwezen naar een brief van 11 juli 2024 zoals verstuurd aan de raden en de staten. Op 11 december 2024 heeft het algemeen bestuur besloten om alsnog een tweetal bezuinigingsscenario's van 3 en 5% aan te bieden bij de begroting 2026. Om dit besluit van het algemeen bestuur te onderschrijven wordt voorgesteld om deze opdracht expliciet mee te geven aan de omgevingsdienst.

1.3 Robuustheid (IBP-VTH: Interbestuurlijk Programma-Vergunningverlening Toezicht en Handhaving)

Het voldoen aan de robuustheidscriteria VTH zal structureel €1,7 miljoen meer gaan kosten. Voor

Opmeer komt dit neer op €24.000. Alhoewel dit bedrag genoemd wordt in de tekst is, is dit niet doorgerekend in de kadernota 2026 maar opgenomen als P.M.-post.

Op 10 juli 2024 heeft het algemeen bestuur ingestemd met het plan van aanpak om robuust te gaan worden. Echter zonder dat hier middelen, capaciteit en/of commitment aan gekoppeld zouden zijn. De opname van een P.M.-post in de voorliggende kadernota is daardoor een logisch vervolg.

Het dagelijks bestuur heeft in de kadernota aangegeven dat niet kan worden gestart met uitvoering van het plan zolang er geen incidentele en/of structurele middelen beschikbaar worden gesteld. Het dagelijks bestuur verwacht dan ook in de verplichte voortgangsrapportage aan het ministerie van I&W (als stelselverantwoordelijke) weinig voortgang te kunnen tonen. Het standpunt van het ministerie is dat omgevingsdiensten die niet per 1 april 2026 robuust kunnen zijn, in gesprek moeten gaan met de provincie, de gemeenten en omliggende omgevingsdiensten over een optimale schaalgrootte. Het algemeen bestuur heeft in dat kader op 11 december 2024 het dagelijks bestuur gevraagd actief met naburige omgevingsdiensten gesprekken te starten.

Voorgesteld wordt een negatieve zienswijze af te geven waarin wordt aangedrongen om de middelen voor uitvoering van het plan van aanpak zoveel mogelijk binnen de eigen begroting te zoeken in combinatie met mogelijke besparingsmogelijkheden uit het efficiencyonderzoek en eventuele rijksmiddelen en de raad hier bij het aanbieden van de begroting 2026 over te informeren. Dit bekrachtigt de voorwaarden die het algemeen bestuur reeds eerder aan hun besluit van 10 juli 2024 hadden verbonden.

1.4 Belangrijke ontwikkelingen en financiële consequenties
In de kadernota worden enkele belangrijke ontwikkelingen benoemd onder de reguliere bedrijfsvoering en gemeentelijke basistaken:

- Bedrijfsvoering: Deze omvatten de doorontwikkeling van het VTH-informatiesysteem, dat noodzakelijk is om het verouderde landelijke standaarden te vervangen, versterking van de bedrijfsvoering door investeringen in personeelsontwikkeling, innovatie en informatiegestuurd werken, hogere contributie Omgevingsdienst NL en nieuwe financieringssystematiek VTH-stelsel. Daarnaast wordt gewezen op de noodzaak tot herijking van materiële kosten, gezien de toename van taken en aangescherpte kwaliteitsnormen.
- Voor de gemeentelijke basistaken wordt een structurele verhoging van de deelnemersbijdragen voorgesteld voor toezicht op Werkgebonden personenmobiliteit, Zeer zorgwekkende stoffen en Bodemenergiesystemen. Ook wordt inzicht gegeven in de herverdeling van de asbesttaken.

De genoemde ontwikkelingen zijn beknopt beschreven en niet voorzien van uitwerking, afweging of onderbouwing, Om deze reden wordt een negatieve zienswijze voorgesteld waarin wordt aangedrongen om deze ontwikkelingen en financiële gevolgen bij opname in de begroting te voorzien van een afweging en onderbouwing. Uitgangspunt bij nieuwe basistaken is, dat niet meer uitgegeven wordt dan het Rijk beschikbaar stelt (0-lijn).

Kanttekeningen

De basistaken vanuit de Omgevingswet zijn van Rijkswege bij de Omgevingsdiensten belegd om alle rechten en plichten die deze wet met zich meebrengt te kunnen behartigen. De Omgevingsdienst is de enige Gemeenschappelijke Regeling die voor gemeenten verplicht is. Je kunt deelname niet opzeggen. Daarnaast komen in het fysieke domein in de komende jaren belangrijke ontwikkelingen op gemeenten af die in toenemende mate in gezamenlijkheid met omliggende gemeenten en andere overheden moeten worden afgestemd. Dan is een orgaan waarin dit alles samenkomt en waar de benodigde expertise aanwezig is noodzakelijk.

Beoogd maatschappelijk effect

Een goed functionerende gemeenschappelijke regeling met beheersbare financiën, een goed doordachte Uitvoering en Handhavingsstrategie en een ontwikkeling qua organisatie naar de toekomst toe die er gezamenlijk voor zorgen dat de Omgevingsdienst in staat is om alle rechten en plichten in de omgeving kunnen worden nageleefd.

Wettelijk kader

De Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Participatie

N.v.t.

Communicatie

Nadat de gemeenteraad heeft besloten over de zienswijze wordt de OD NHN hiervan op de hoogte gebracht. Na vaststelling van de Kadernota door het Algemeen Bestuur informeert de OD NHN de gemeenteraad over alle ingebrachte zienswijzen.

Financiën

<u>Structurele financiële (meerjarige) effecten voor Opmeer</u>
De structurele bijdrage aan de OD NHN bedraagt voor 2026 voor Opmeer € 371.000.
Dat is gelijk aan de structurele bijdrage van 2025.
(Lumpsumbijdrage € 371.000 + indexatie € 25.000 + herziening asbest € -25.000)
De financiële consequenties (ten bedrage van € 371.000, =) worden opgenomen in de Kadernota 2026 van de gemeente en vervolgens in de meerjarenbegroting van 2026. De huidige begroting staat voor 2026 een bedrag van € 320.900 gereserveerd. Een verschil van € 50.100. Dit verschil komt doordat abusievelijk incidenteel budget is geraamd voor de jaren 2024 en 2025 in plaats van structureel budget. Dat zal met de Kadernota 2026 van de gemeente worden hersteld.

Als ondanks de negatieve zienwijze op kadernota in de begroting van de Omgevingsdienst ook de posten ‘Nieuw/uitbreiding UP Basistaken en Plustaken’ worden opgenomen, dan geldt voor Opmeer een extra bijdrage van € 24.000.

Toelichting op de indexatie
Voor Opmeer komt de indexatie op een bijdrage van € 25.000.
De OD NHN heeft een indexeringspercentage vastgesteld op basis van de brief van de Regietafel van 1

oktober 2024. De bijdrage voor 2026 wordt geïndexeerd met 8,0 % voor de prijzen en 7,2 % voor lonen. De gemiddelde indexatie op basis van de verhouding 30% prijs / 70% loon bedraagt voor de Omgevingsdienst 7,34%. Dit is conform de uitgangspunten van de FUGR, maar iets lager (0,1%) dan het door de regietafel gehanteerde algemene percentage van 7,44%.

Incidentele financiële effecten voor Opmeer
Er zijn geen incidentele financiële effecten in de Kadernota

Uitvoering

Het Algemeen Bestuur van de OD NHN stelt in maart 2025 de Kadernota 2026 vast en houdt hierbij rekening met de zienswijzen van de deelnemers.

Bijlagen

Kadernota 2026 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Gemeenschappelijke Regeling OD NHN;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 7 jan. 2025,

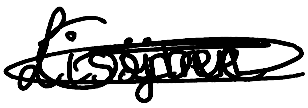
gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 30 jan. 2025;

besluit:

1. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord opdracht te geven om alsnog uiterlijk via de begroting 2026 een meerjarige bezuiniging/ombuiging in te rekenen van 3 en 5% en de gevolgen daarvan te beschrijven in de begroting 2026.
2. Een negatieve zienswijze af te geven op de p.m.-post IBP-VTH en verzoekt het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord de benodigde middelen in eerste instantie binnen de eigen begroting te zoeken dan wel besparingsmogelijkheden uit het efficiencyonderzoek hiervoor te gebruiken, bij het Rijk erop aan te dringen om structureel een hogere bijdrage te leveren en de raad bij de begroting 2026 hierover te informeren;
3. Een negatieve zienswijze af te geven op de posten Bedrijfsvoering en de Gemeentelijke basis- en plustaken en verzoekt de begrootte kosten beter af te wegen (0-lijn) en te onderbouwen en de raad bij de begroting 2026 hierover te informeren.

Besloten in de raadsvergadering van 13 februari 2025.

G.J. van den Hengel
voorzitter

L. Gijben
griffier